

[Charlotte Antonsen]

I Danmark har vi i de senere år især lagt meget stor vægt på menneskerettigheder og markedsøkonomi, når vi yder bistandshjælp. Det gælder bredt. Og man må sige, at når vi ser på de østeuropæiske lande, som vi taler om i dag, har disse lande jo netop indført demokrati, de har indført markedsøkonomi, og derfor er der endnu yderligere grunde til at hjælpe disse lande. Demokrati i et modtagerland sikrer, at støtten, som vi giver, kommer alle borgere til gode i modsætning til de problemer, vi har set i mange diktaturstater, som vi også har givet ulandsbistand igennem årene, men hvor pengene ofte falder i de gale lommer, falder i magthavernes lommer eller i diktatorens lomme. Det sker ikke, når man har indført demokrati; så kommer pengene ud til alle borgerne.

Det, at landene har indført markedsøkonomi, sikrer, at bistanden, som vi giver, bliver hjælp til selvhjælp. Den frie konkurrence i de østeuropæiske lande vil være med til at sikre vækst og øget velstand. Vi kan yde et lille bidrag, men det er klart, at udviklingen i sig selv vil være positiv, så længe de bliver fastholdt i en markedsøkonomi.

Derfor forventer vi, at den støtte, som Danmark skal give – og som vi i øvrigt også skal give internationalt – bliver en kortvarig støtte. Det er noget, som vi også lægger vægt på: at man i en kort periode giver et relativt stort beløb til de østeuropæiske lande, for de vil hurtigt være i stand til at klare sig selv økonomisk i modsætning til mange af de lande, som vi har støttet i årtier, uden at de i dag er blevet selvhjulpne; så det er en overskuelig bistandsopgave, vi står over for.

Jeg vil også gerne fremhæve et karakteristikum for de østeuropæiske lande, der gør, at vi i Venstre er særlig optaget af at støtte dem. Vi ønsker nemlig ikke at være så blåøjede i vores bistandspolitik. Vi vil derfor ikke undervurdere den danske vinkel i bistanden. Østeuropa er jo vores nabolande, og når det er naboer, når det er lande, der ligger tæt på os, er det også lettere for danske virksomheder at bidrage til de bistandsprojekter, som vi yder støtte til. Dermed får vi altså den bivirkning, kan man sige, men den positive bivirkning, at der også kan skabes flere danske arbejdspladser ved, at vi giver en større del af vores ulandsbistand til Østeuropa.

En meget stor del af den danske støtte til Østeuropa går til miljøinvesteringer, og det er klart, at der er store forureningsproblemer i Øst – det har vi allerede været inde på – bl.a. a-kraft-værker osv., og jeg tror, at alle partier her er enige om, at det er forureningsproblemer, som vi skal gøre noget ved. Der har i alt for lang tid i Østeuropa været for lille velstand og for gamle maskiner. Vi har et enormt forureningsproblem.

Venstre vil gerne medvirke til at sikre et bedre miljø i Østeuropa. Der er behov for en bred forureningsbekæmpende indsats. Derfor mener vi, at miljøinvesteringer i Østeuropa skal opfattes langt bredere, end man gør i dag. Det mest akutte behov i Østeuropa er ikke egentlige miljøtekniske prestigeprojekter. Den slags har man måske råd til i et overflodssamfund. Jeg mener, at vi i højere grad, når vi taler miljøpolitiske investeringer, skal lytte til østeuropæernes egne ønsker og så fordomsfrit bredt støtte, hvad jeg vil kalde miljøinvesteringer.

Venstre var helt enig med finansministeren, da han i tirsdags i udsendelsen »45 minutter« i Danmarks Radio i sin sammenligning mellem Danmark og Polen gav udtryk for, at større vækst giver renere processer, fordi man investerer i nye maskiner, og dermed får man mindre energiforbrug og mindre forurening. Det er den brede miljøpolitiske indsats, vi mener er bygget ind i den dagsorden, der indgår i forhandlingen i dag. Vi mener, at brede investeringer i industrien skal være med til at sikre et bedre miljø i Østeuropa, hvorimod det at lave miljøpolitiske prestigeprojekter nok ikke er det, der ligger nærmest for i øjeblikket i et land, hvor der er så stor fattigdom og måske endda nogle steder sultproblemer.

Vi ønsker især at fremhæve de erhvervs- og uddannelsesrelaterede støtteformer. Vi mener, der skal flere penge til IØ-fonden, Erhvervs-kreditfonden, demokratifonden – som nogle eksempler. De får sammenlagt i dag omkring 800 mio. kr. af den samlede Øststøtte på 2,4 mia. kr. Det mener vi er for lidt. Det var dér, vi gerne ville give nogle flere penge. Og specielt vil vi gerne give nogle flere penge – som der også har været et flertal for her i Folketinget – fra en miljø- og katastrofefond, som jo over en årrække bliver udvidet med 4 mia. kr. ekstra til ulandsbistand og miljø- og katastrofebistand. Vi så faktisk helst, at hele denne udvidelse – i